

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek aan de Wallenweg te Dilbeek

**Annelies De Raymaeker
Sara Claessens**

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek aan de Wallenweg te Dilbeek

**Annelies De Raymaeker
Sara Claessens**

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek aan de Wallenweg te Dilbeek

Initiatiefnemer:	Durabrik Bouwbedrijven nv
Projectleiding:	Vanessa vander Ginst
Erkend archeoloog:	Marjolein van der Waa
Auteurs:	Annelies De Raymaeker Sara Claessens
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2018, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek	p. 2
1.1 Beschrijvend gedeelte	p. 2
1.1.1 Administratieve gegevens	p. 2
1.1.2 Archeologische voorkennis	p. 4
1.1.3 Onderzoeksopdracht	p. 6
1.1.4 Beschrijving geplande werken	p. 7
1.1.4.1 Huidige situatie	p. 7
1.1.4.1 Geplande werken	p. 8
1.1.5 Werkwijze	p. 12
1.2 Assessmentrapport	p. 13
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 13
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied	p. 18
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied	p. 26
1.2.4 Archeologische verwachting (datering en interpretatie van het onderzochte gebied)	p. 29
1.2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen	p. 30
1.2.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek	p. 32
1.2.7 Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek	p. 32
Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen	p. 33
2.1 Administratieve gegevens	p. 33
2.2 Gemotiveerd advies	p. 35
2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	p. 35
2.3.1 Aanleiding van het vooronderzoek	p. 35
2.3.2 Resultaten van het bureauonderzoek	p. 35
2.3.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 36
2.3.4 Onderzoeksmethode en -strategie	p. 37
2.3.5 Onderzoeksstrategie, methode en technieken	p. 40
Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie	p. 40
2.4 Programma van maatregelen voor behoud <i>in situ</i>	p. 41
2.5 Voorziene afwijkingen van de Code Goede Praktijk	p. 43
Bibliografie	p. 44
Plannenlijst	p. 45
Bijlagen	
Bijlage 1: Verkavelingsplannen	
Bijlage 2: Plan bestaande toestand	

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2016L263
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande verkavelingsaanvraag met in totaal een kadastraal oppervlakte van ca. 8020 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m ² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Marjolein van der Waa OE/ERK/Archeoloog/2017/00177, Studiebureau Archeologie bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Locatie:	Dilbeek, Sint-Ulriks-Kapelle, Wallenweg (fig. 1.1 en 1.2) Bounding box: punt 1: x: 139504; y: 174377 punt 2: x: 139603; y: 174468 Afd. 3, Sectie A, percelen 236M3, 235M8, 235T11 (gedeeltelijk), 235V11 (gedeeltelijk), 235X11 (gedeeltelijk), 235L7 (gedeeltelijk), 235K11 (gedeeltelijk), 235H11 (gedeeltelijk), 235Y11 (gedeeltelijk) (fig. 1.3)
Periode uitvoering:	2 januari 2017 – 21 februari 2018
Relevante termen¹:	Bureauonderzoek, zandleemstreek, kasteel van Kapelle, Late-Middeleeuwen
Bebouwde zones:	Geen

¹ Thesaurus: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

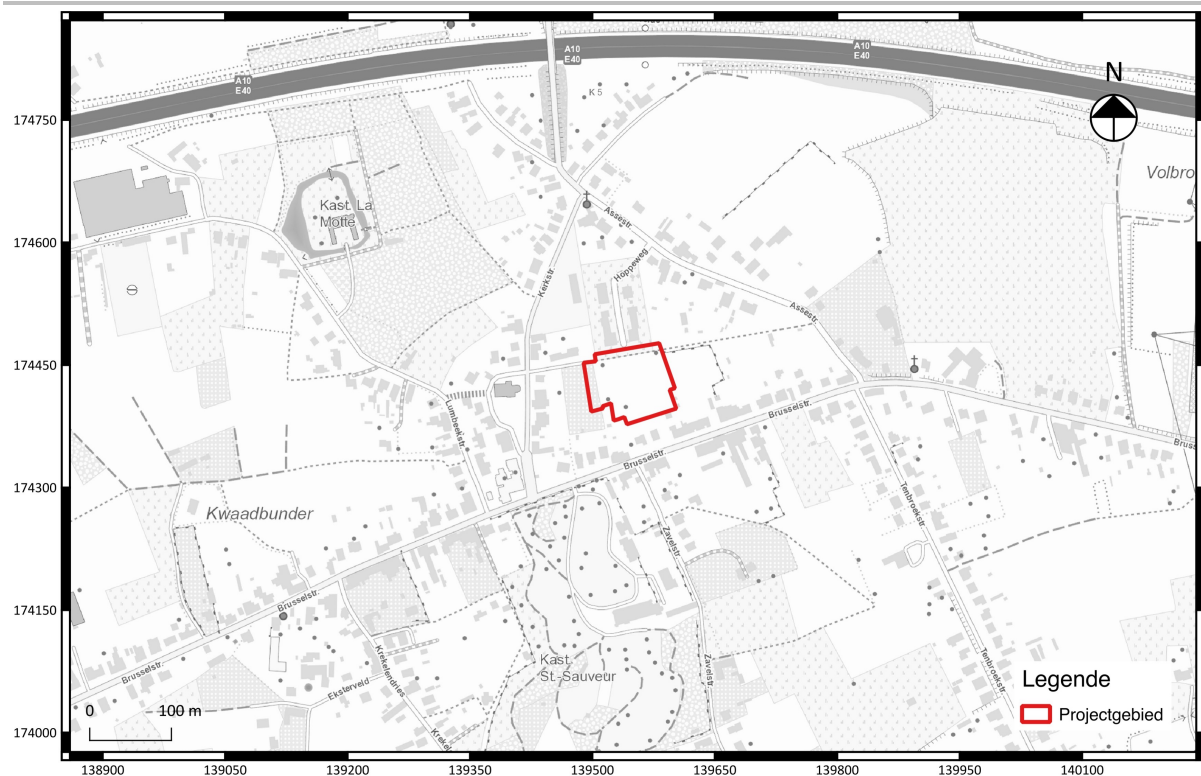

Fig. 1.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied (©Databank Ondergrond Vlaanderen).

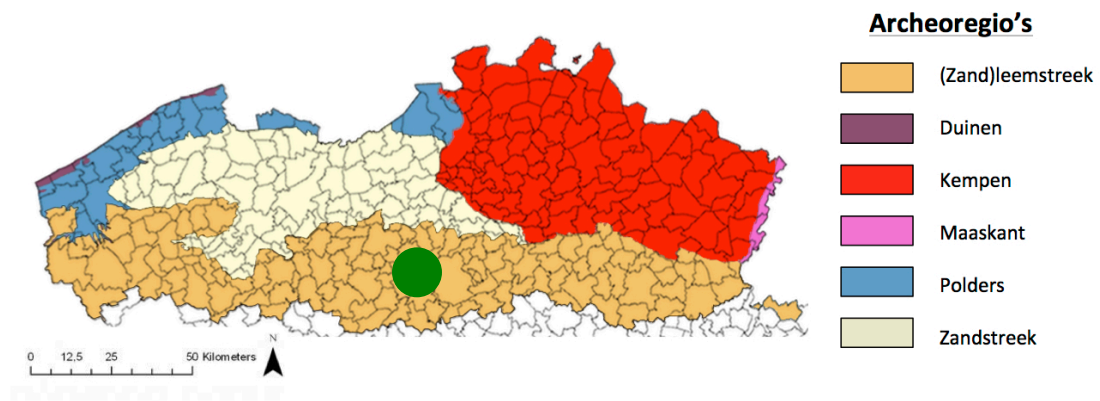

Fig. 1.2: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's².

² <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

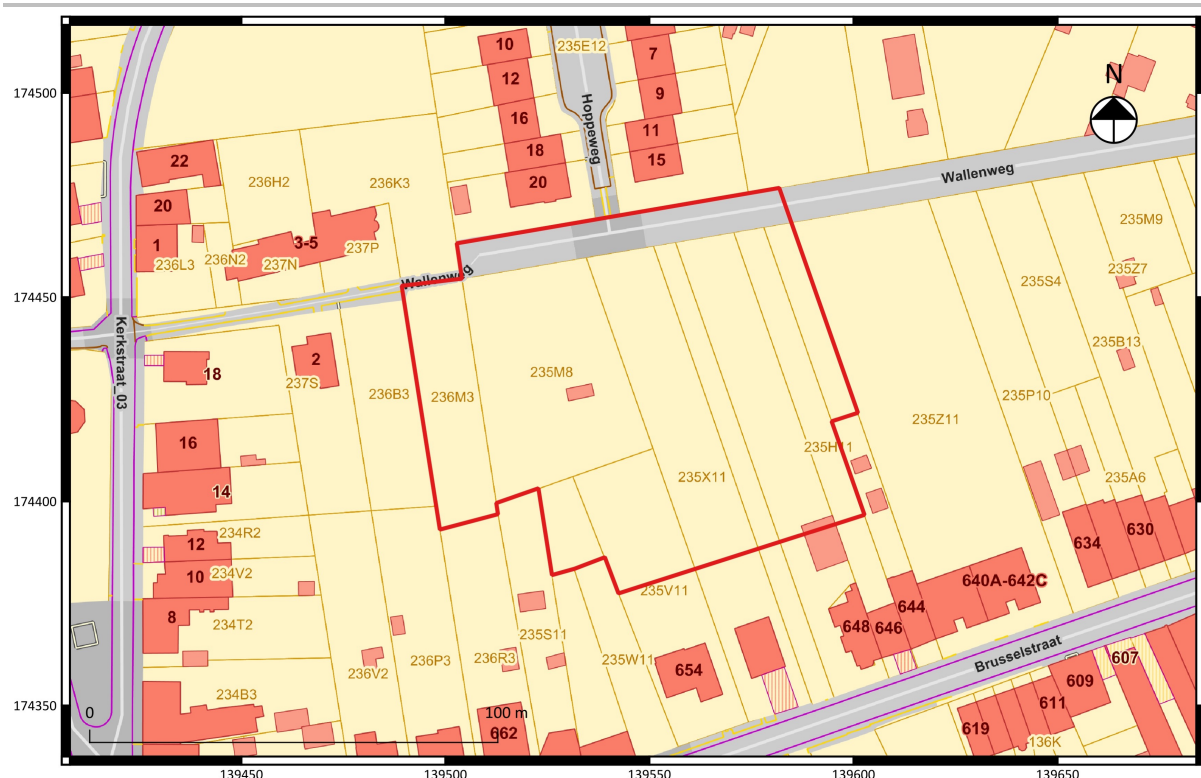

Fig. 1.3: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

1.1.2 Archeologische voorkennis

Net ten oosten van de kerk ligt het kasteel van Kapelle (CAI 10042). Er werd een kaartstudie uitgevoerd over dit kasteel. Deze motte uit de Late-Middeleeuwen werd bewoond door de heren van Sint-Ulriks, waarna op de locatie een kasteel werd gebouwd. Van de oorspronkelijke indeling en muuropdeling is echter nu niets meer aanwezig. Zo werden er delen van het kasteel afgebroken en delen bijgebouwd. Ook werden in 1871 de twee overblijvende vleugels van het kasteel opgesplitst in twee afzonderlijke delen. In de noordwestelijke hoek van het projectgebied wordt een deel van de gracht van het kasteel aangesneden.³

³ Verbesselt J.1966. 300-302.; De Maegd C., Van Aerschot S. 1975. 634-635.; <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/39059>

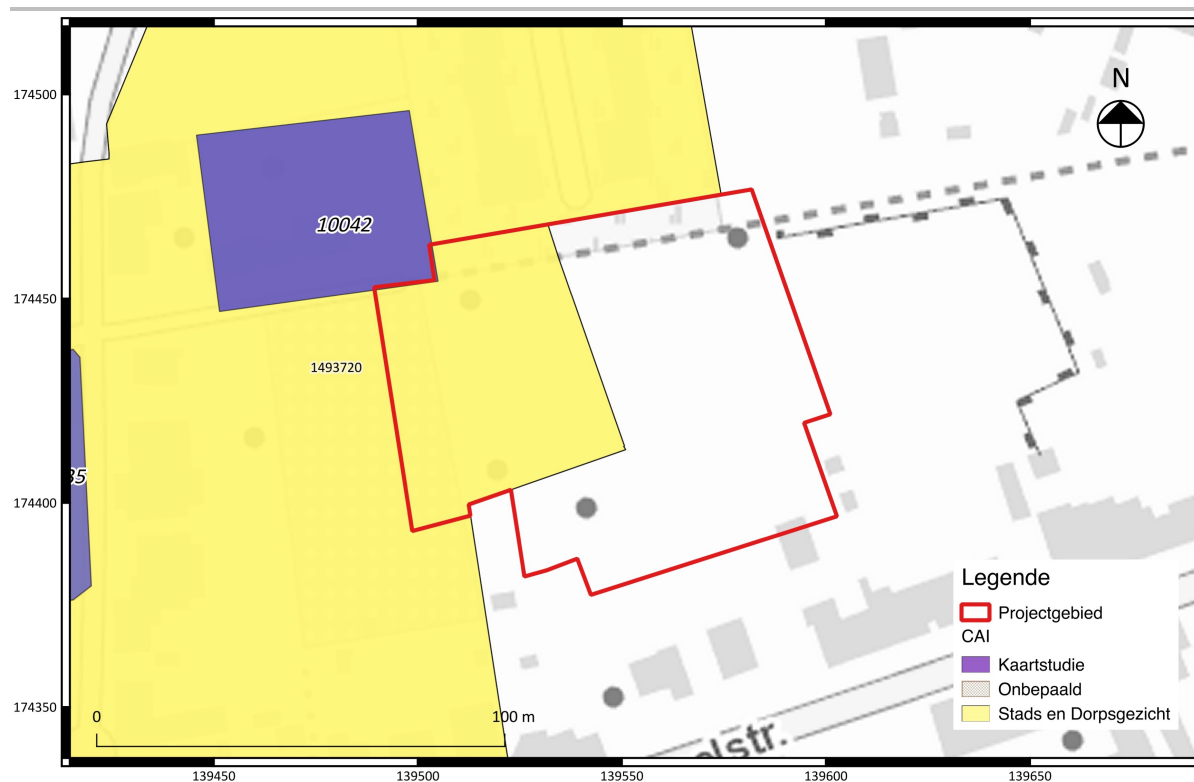

Fig. 1.4: Uittreksel uit de CAI met aanduiding van het projectgebied en de CAI meldingen.
(www.agiv.be)

1.1.3 Onderzoeksopdracht

Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen.

De Code Goede Praktijk draagt een aantal mogelijke onderzoeksfasen aan, opgedeeld in prospectie zonder ingreep in de bodem⁴ (te weten de bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering) en prospectie met ingreep in de bodem⁵ (het verkennend archeologisch booronderzoek, waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten en proefputten in functie van steentijd artefactensites). Na voltooiing van elke fase in het vooronderzoek wordt afgewogen of verder vooronderzoek noodzakelijk is en wat de aard van dat vooronderzoek is. Na iedere fase in het vooronderzoek volgt verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven.
- een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen.
- een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken.
- een plan van aanpak voor een behoud *in situ* op te maken.

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria, aangezien het doel van een archeologisch vooronderzoek immers is om met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bovenstaande informatie te kunnen leveren:

- Is het *mogelijk* deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het *nuttig* deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het overdreven *schadelijk* voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het *noodzakelijk* deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Vraagstelling:

- Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?
- Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?
- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
- Moeten er bijkomende maatregelen genomen omwille van eventuele aanwezige sites?
- Maak een plan van aanpak op voor een eventueel vervolgonderzoek.
- Kunnen maatregelen voorgesteld worden voor een eventueel behoud *in situ* van een aanwezige archeologische site? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?

Randvoorwaarden:

Geen

⁴ Zie de Code van Goede Praktijk versie 2.0 hoofdstuk 7 paragraaf 7.1 t/m 7.5.

⁵ Zie de Code van Goede Praktijk versie 2.0 hoofdstuk 8 paragraaf 8.1 t/m 8.7.

1.1.4 Beschrijving geplande werken

Voor een correcte inschatting van de verstoring van de bodem wordt in deze subparagraaf een gedetailleerde beschrijving van de geplande bodemingrepen van de initiatiefnemer opgesteld, geïllustreerd met (de meest recente) bouwplannen en doorsnedes⁶ voor zover deze reeds zijn opgemaakt.

1.1.4.1 Huidige situatie

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 8020 m². Op het terrein staan enkele bomen en op de zuidelijke grens staat een gebouw dat deels afgebroken zal worden (zie fig. 1.6). Verder bestaat het projectgebied uit enkele braakliggende percelen en enkele tuinen van de huizen langs de Brusselstraat.

Fig. 1.5: Recente luchtfoto met daarop de huidige terreincondities aangeduid.

⁶ Alle bouwplannen werden ter beschikking gesteld door de initiatiefnemer.

De archeologienota kadert in de aanvraagprocedure voor een verkavelingsvergunning. Binnen het projectgebied, met een grootte van 8020 m², wordt een verkaveling gepland. Het terrein zal worden opgedeeld in 16 bouwloten, voorzien voor twaalf halfopen en vier gesloten bebouwingen. De nieuwe gebouwen worden voorzien langs een nieuwe, centrale wegenis. Onder deze nieuwe wegenis wordt de inplanting van alle nutsvoorzieningen en riolering voorzien.

8

aanleg van een wadi om regenwater in op te vangen. Deze twee zones worden, samen met de wegenis, openbaar domein.

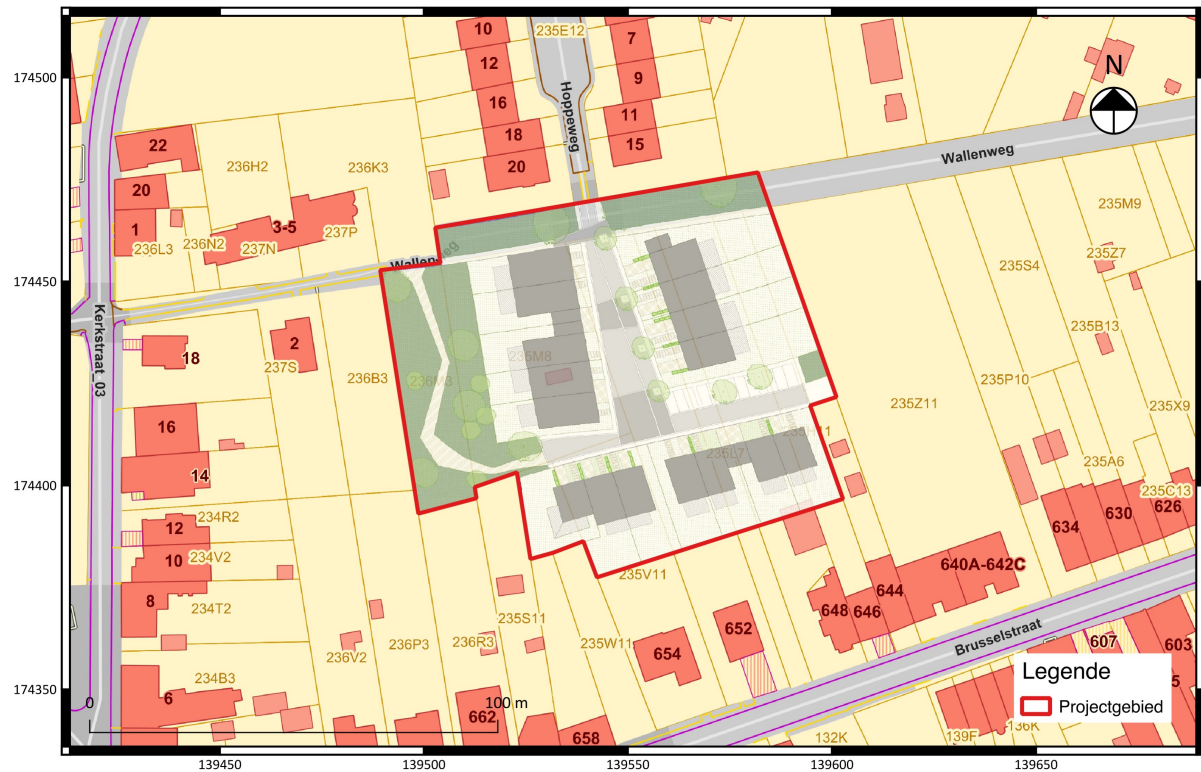

Fig. 1.7: Verkevelingsplan, geprojecteerd op het kadasterplan.⁷

⁷ Zie bijlage voor een gedetailleerd verkevelingsplan op groot formaat.

Fig. 1.8 Verkavelingsplan, inrichting.⁸

⁸ Zie bijlage voor een gedetailleerd verkevelingsplan op groot formaat.

Fig. 1.9 Verkavelingsplan, Nieuwe toestand.⁹

⁹ Zie bijlage voor een gedetailleerd verkevelingsplan op groot formaat.

1.1.5 Werkwijze

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online onderzocht via www.dov.vlaanderen.be. Op basis van de onderzochte kaarten werd gepoogd een duidelijk beeld te verkrijgen van de landschappelijke en bodemkundige ligging van het projectgebied (conform de Code van Goede Praktijk art. 12.5.2.1 en art. 12.5.2.2). Hiervoor werd gebruik gemaakt van volgende kaarten:

- Bodemkaart
- Tertiair Geologische kaart
- Quartair Geologische kaart
- Bodemerosiekaart
- Bodembedekkingskaart
- Digitaal Hoogtemodel (DHM II)

De geomorfologische kaart kon niet worden geraadpleegd omdat deze niet beschikbaar is voor het projectgebied.

Van het tot nog toe uitgevoerde historisch en heemkundig onderzoek is een stand van zaken opgemaakt met betrekking tot het onderzoeksgebied op basis van de beschikbare publicaties. Het historisch kaartmateriaal en luchtfoto's is georeferereerd geraadpleegd via het geoportaal van het agentschap Onroerend Erfgoed en bijkomend kaartmateriaal werd opgezocht via www.cartesius.be. Het gebruikte kaartmateriaal werd geselecteerd op basis van de nauwkeurigheid en de aanwezige geschiedkundige gegevens (conform de Code van Goede Praktijk art. 12.5.1.2). Volgende kaartmateriaal en luchtfoto's werden geraadpleegd:

- Frickxkaart (1714-1727)
- Ferrariskaart (1770-1777)
- Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)
- Vandermaelenkaart (1846-1852)
- Popp-kaart (1842-1879)
- Luchtfoto's (1971, 2000-2003, 2012)
- Topografische kaarten (1863, 1879, 1892, 1903, 1914, 1996)

Het belangrijkste beschikbare historische kaartmateriaal werd geraadpleegd om de geschiedenis van het grondgebruik gedurende de laatste eeuwen zo goed mogelijk na te gaan. Deze informatie kan een impact hebben op de kwaliteit van het eventueel aanwezige bodemarchief en de bewaring ervan. Bijkomend archiefonderzoek is niet uitgevoerd omdat uit de analyse van het historisch kaartmateriaal geen grondgebruik naar voor komt dat dit noodzakelijk maakt. Een grondige studie van de beschikbare archivalische bronnen kan wel bijkomende informatie aandragen voor de middeleeuwse geschiedenis van het onderzoeksgebied, maar een dergelijk onderzoek is van een dusdanige omvang dat dit niet past binnen een archeologienota.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied

Het projectgebied ligt in een golvende topografie en maakt deel uit van de archeoregio van de (zand)leemstreek.¹⁰ Het is een quasi vierkant terrein dat met de noordelijke kant grenst aan de Wallenweg. Met een hoogte van ca. 52-54 m TAW is het projectgebied gelegen op de noordelijke flank van een heuvel (fig. 1.10). Een gedetailleerde kijk binnen het DHMII (fig. 1.11 en fig. 1.12) toont een dalend glooiingshoek naar het oosten toe en een licht stijgende glooiingshoek naar het zuiden. De bodemerosiekaart (fig. 1.13) toont een hoge gevoeligheid voor erosie voor de omgeving van het projectgebied en de gemeente in zijn geheel. De bodembedekkingskaart geeft het terrein weer als bedekt door grasland en struiken (fig. 1.14).

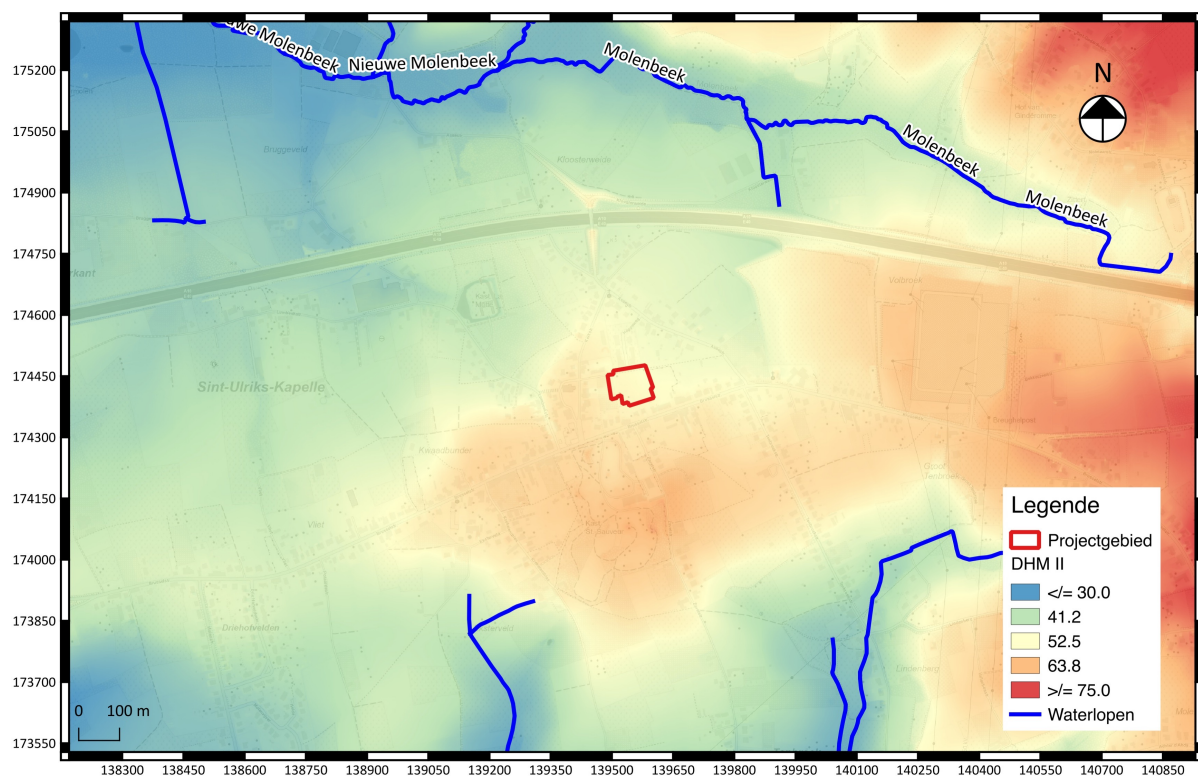

Fig. 1.10: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel (DHM II) met aanduiding van het projectgebied.

¹⁰ Louis A. 1957. 10.

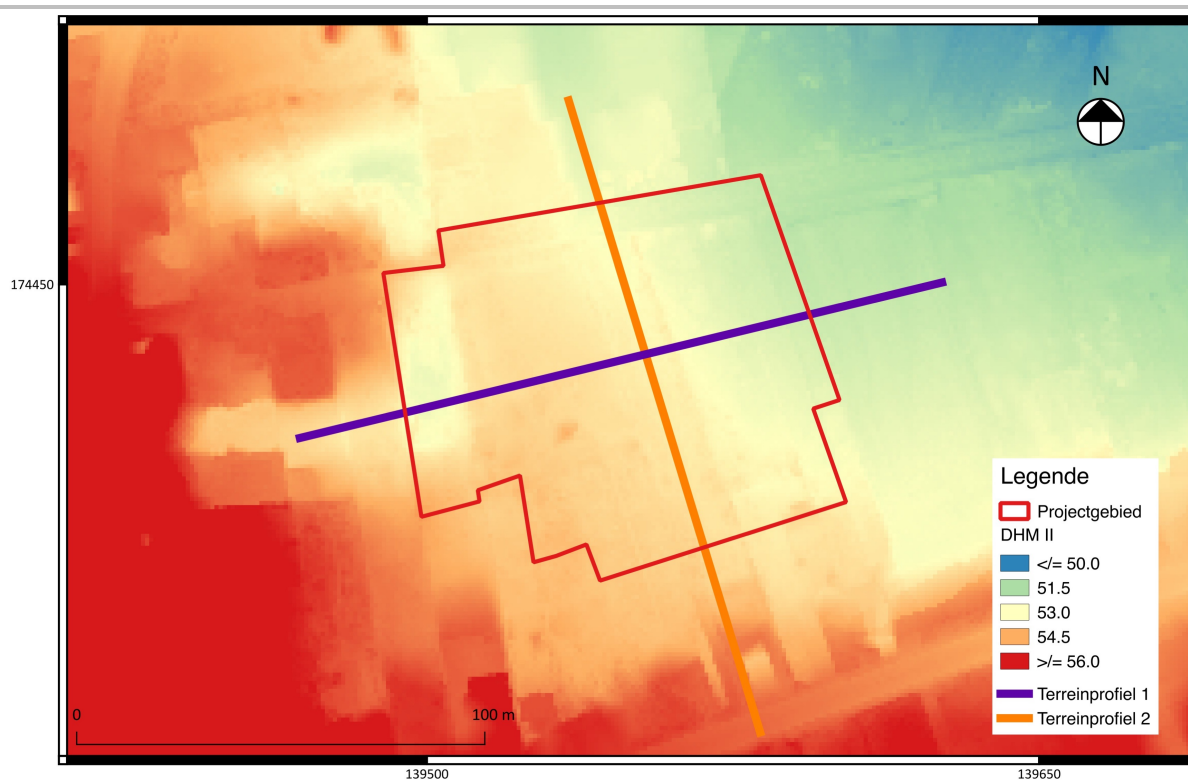

Fig. 1.11: Detail uit het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied.

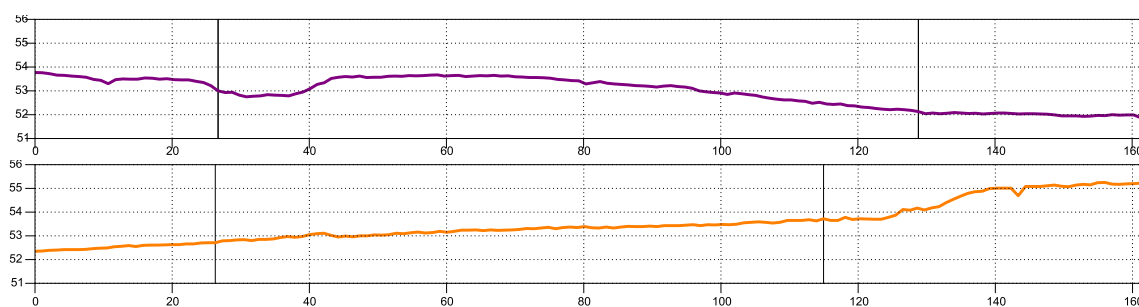
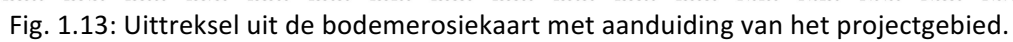
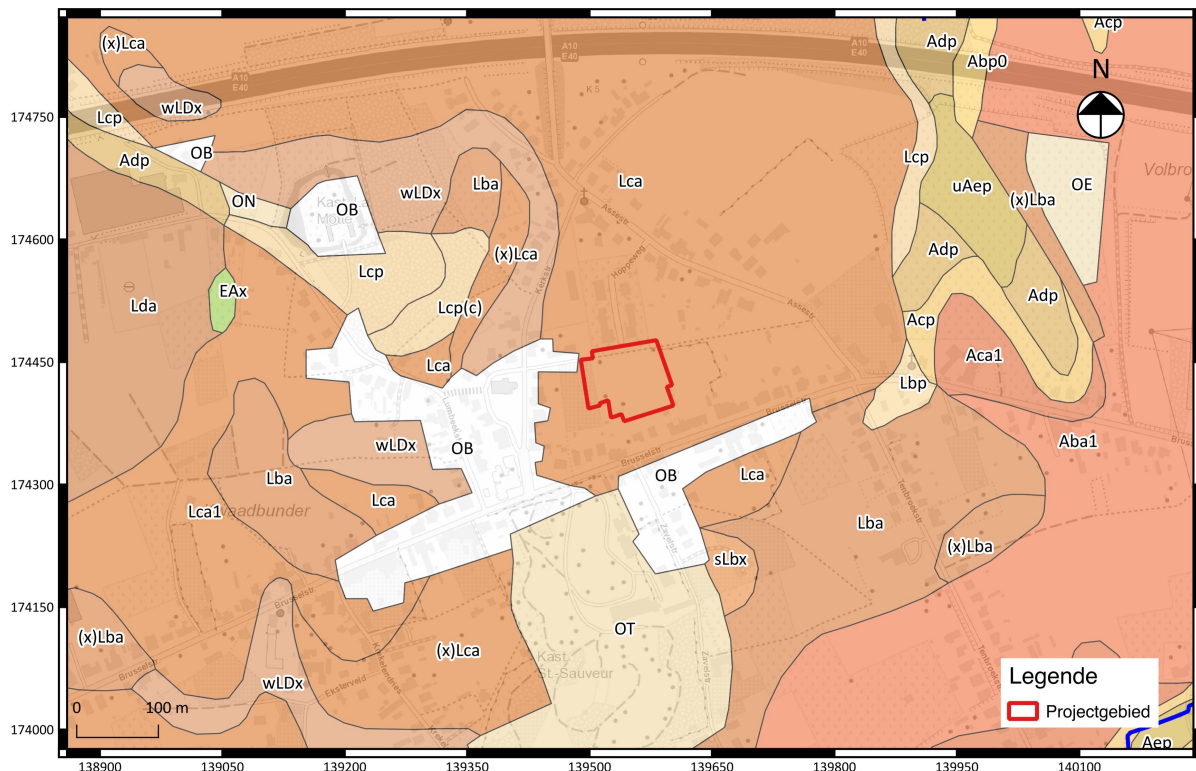

Fig. 1.12: Hoogteverloop ter hoogte van het projectgebied.

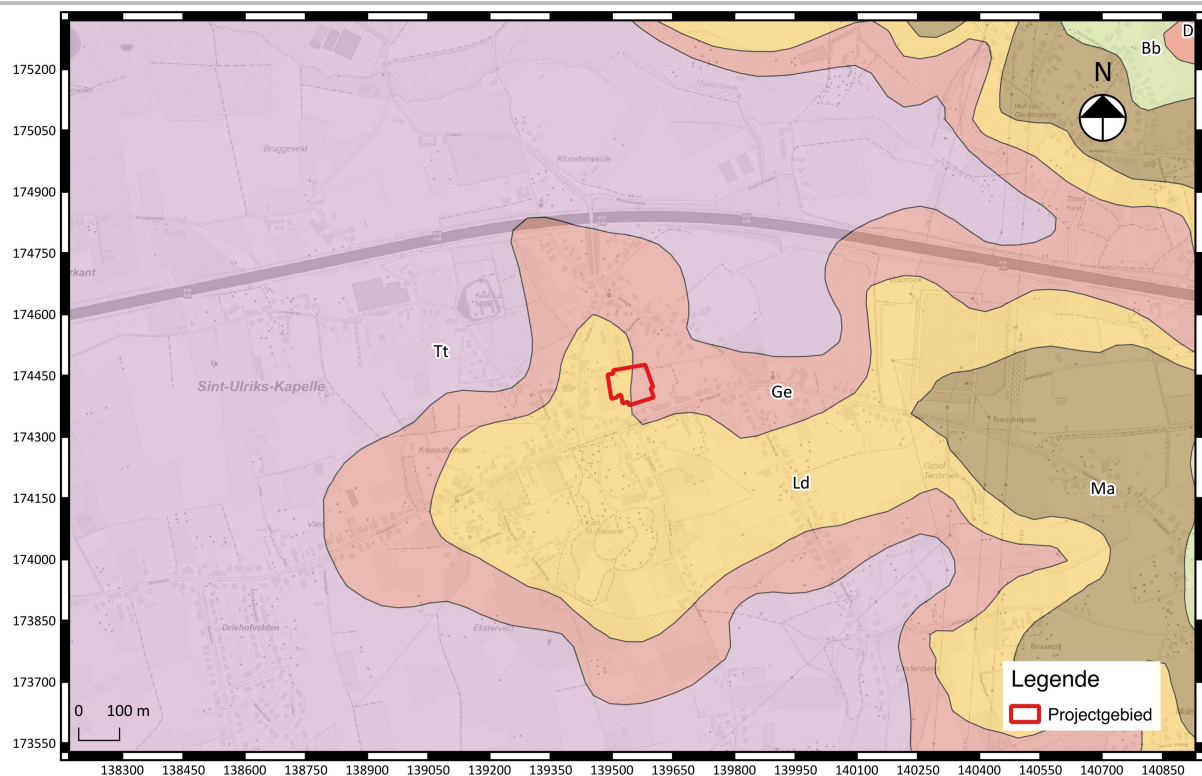

Fig. 1.16: Uittreksel uit de tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

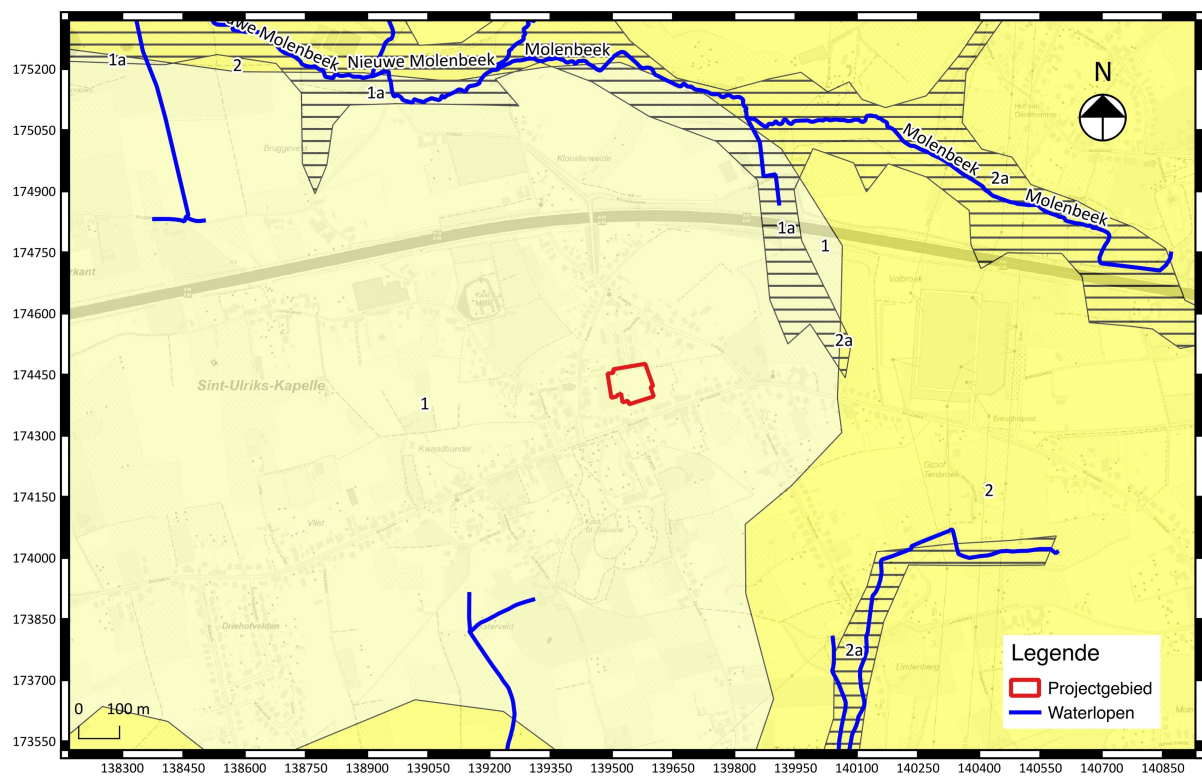

Fig. 1.17: Uittreksel uit de quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied

Het projectgebied maakt deel uit van Sint-Ulriks-Kapelle, een deelgemeente van Dilbeek. Historisch gezien maakt deel gemeente deel uit van het land van Asse. In de 11de eeuw ontstond een kleine nederzetting of een gehucht rond een kapel die afhing van de moederparochie Asse. Deze plaats kreeg de naam “*ad Cappelam*”, welke een eerste maal vermeld wordt in 1143. In 1263 wordt voor het eerst “*Capella Sancti Ulrici*” aangetroffen als naam, wanneer Hendrik III van Bijgaardengrond aan het Sint-Jans-hospitaal in Brussel afstaat. Vanaf de 15de eeuw heeft het dorp zijn huidige naam “*Sint-Ulriks-Capelle*”¹¹.

Het projectgebied ligt net ten oosten van de dorpskern van Sint-Ulriks-Kapelle.

Op de kaart van Frickx (1712, fig. 1.18) is het projectgebied te zien ten zuiden van het toponiem “*Beckseele*”. Hoewel het dorp reeds in de 11de eeuw ontstaat wordt op deze kaart geen bewoning in de buurt van het projectgebied gesitueerd.

De Ferrariskaart (1771-1778, fig. 1.19 en fig. 1.20) situeert een kleine dorpskern ten westen van het projectgebied: rondom een klein kerkje of kapel ligt een kleine kern van woningen. Net ten oosten van de kerk wordt het kasteel van Kapelle gesitueerd. Deze motte uit de Late-Middeleeuwen werd bewoond door de heren van Sint-Ulriks, waarna op de locatie een kasteel werd gebouwd.¹² In de noordwestelijke hoek van het projectgebied wordt een deel van de gracht van het kasteel aangesneden. Het kasteel zou eerst behoord hebben tot de familie de Bigard. Rond 1617 werd het kasteel gerestaureerd aangezien het in verval was. Later is het kasteel deels afgebroken aangezien vanaf de 19^e eeuw enkel twee tegenover elkaar gelegen vleugels overblijven en het kasteel ook niet meer omwijd was. In 1871 worden de restanten van het kasteel verder opgesplitst en worden de twee vleugels afzonderlijke delen op het kadaster. In latere periodes werden de vleugels gebruikt als onder andere een gemeentehuis en herberg.¹³ In 1975 werd de bakstenen structuur die nog overbleef, ingericht als twee woningen.¹⁴ Van de oorspronkelijke indelingen en muuropeningen blijft de dag van vandaag niets meer over.¹⁵

Het merendeel van het projectgebied wordt ingenomen door moestuinen. De uiterst zuidwestelijke hoek wordt ingenomen door bomen. Tussen de moestuinen lijkt een muur afgebeeld te zijn. Op de Atlas der Buurtwegen (1841, fig. 1.21) wordt de Wallenweg ten noorden van het projectgebied gekarteerd. Op de georeferende kaart van Vandermaelen (1846-1854, fig. 1.22) wordt centraal binnen het projectgebied een weg gesitueerd. Op basis van de locatie van deze weg en het feit dat deze recht naar twee gebouwen (het kasteel van Kapelle) loopt, doet vermoeden dat de locatie van het projectgebied iets meer naar het zuiden moet worden verplaatst. De Poppkaart (1842-1879, fig. 1.23) geeft eenzelfde beeld weer.

Een opeenvolging van luchtfoto's uit 1971 (fig. 1.24 en fig. 1.25), 2000-2003 (fig. 1.27 en fig. 1.28), 2012 (fig. 1.29 en fig. 1.30) en 2017 (fig. 1.31 en fig. 1.32), en de topografische kaart van 1996 (fig. 1.26) toont een lichte verhoging in de bewoningsdensiteit. Het projectgebied blijft echter steeds onbebouwd.

¹¹ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/121406>

¹² <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/10042>

¹³ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/39059>

¹⁴ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/10042>

¹⁵ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/39059>

Fig. 1.18: Uittreksel uit de kaart van Frickx met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.19: Uittreksel uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.20: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied.

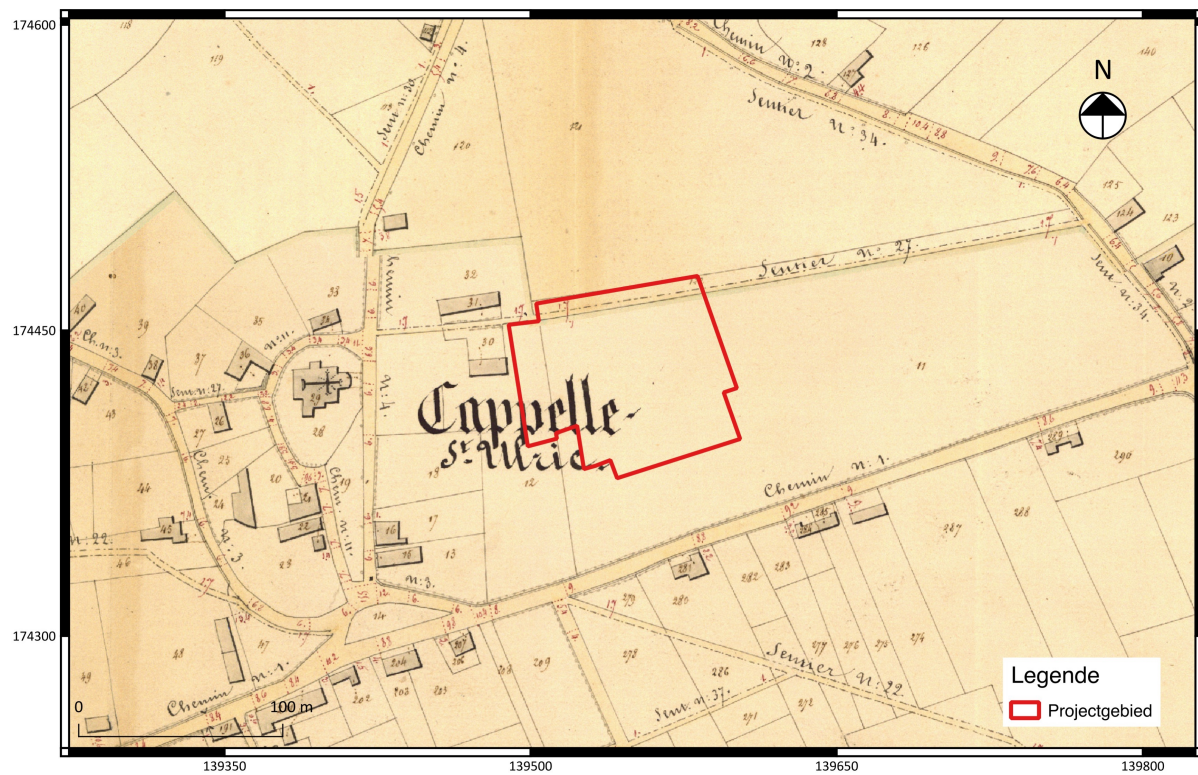

Fig. 1.21: Uittreksel uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.22: Uittreksel uit de kaart van Vandermaelen met aanduiding van het projectgebied.

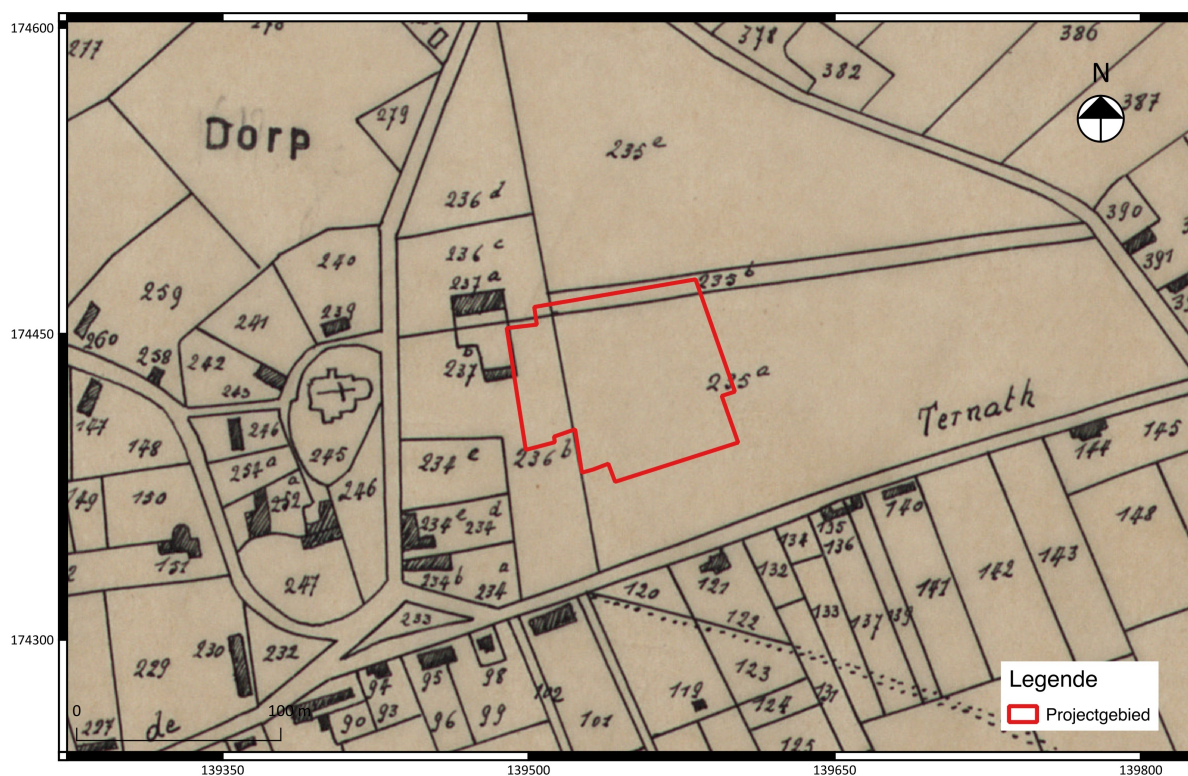

Fig. 1.23: Uittreksel uit de kadastrale kaart van Popp met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.24: Uittreksel uit een luchtfoto van 1971 met aanduiding van het projectgebied.

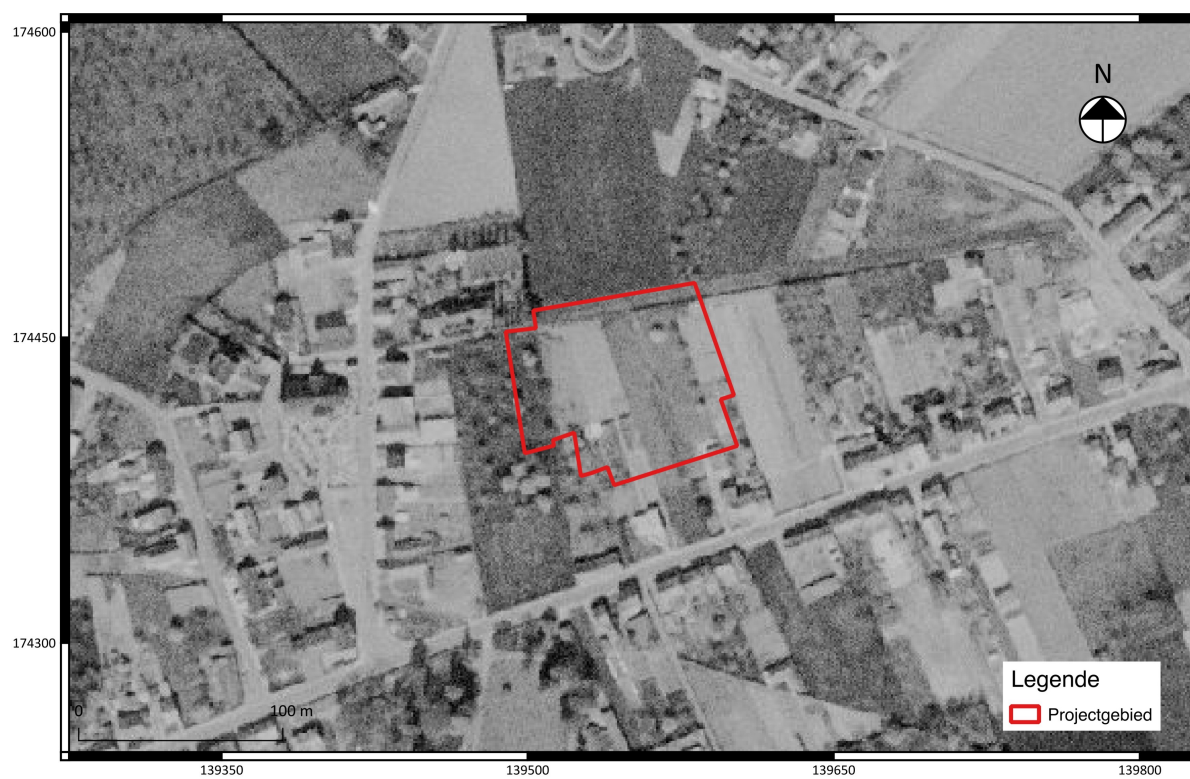

Fig. 1.25: Detail uit een luchtfoto van 1971 met aanduiding van het projectgebied.

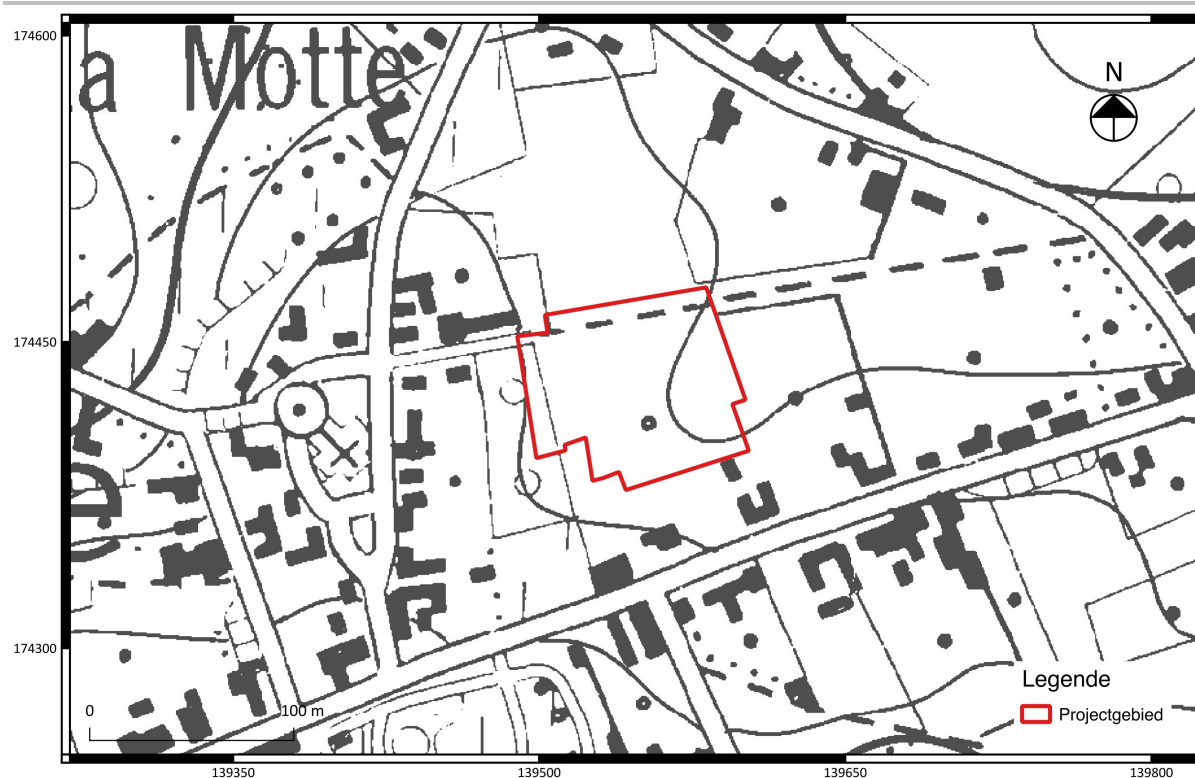

Fig. 1.26: Detail uit de topografische kaart van 1996 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.27: Uittreksel uit een luchtfoto van 2000-2003 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.28: Detail uit een luchtfoto van 2000-2003 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.29: Uittreksel uit een luchtfoto van 2012 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.30: Detail uit een luchtfoto van 2012 met aanduiding van het projectgebied.

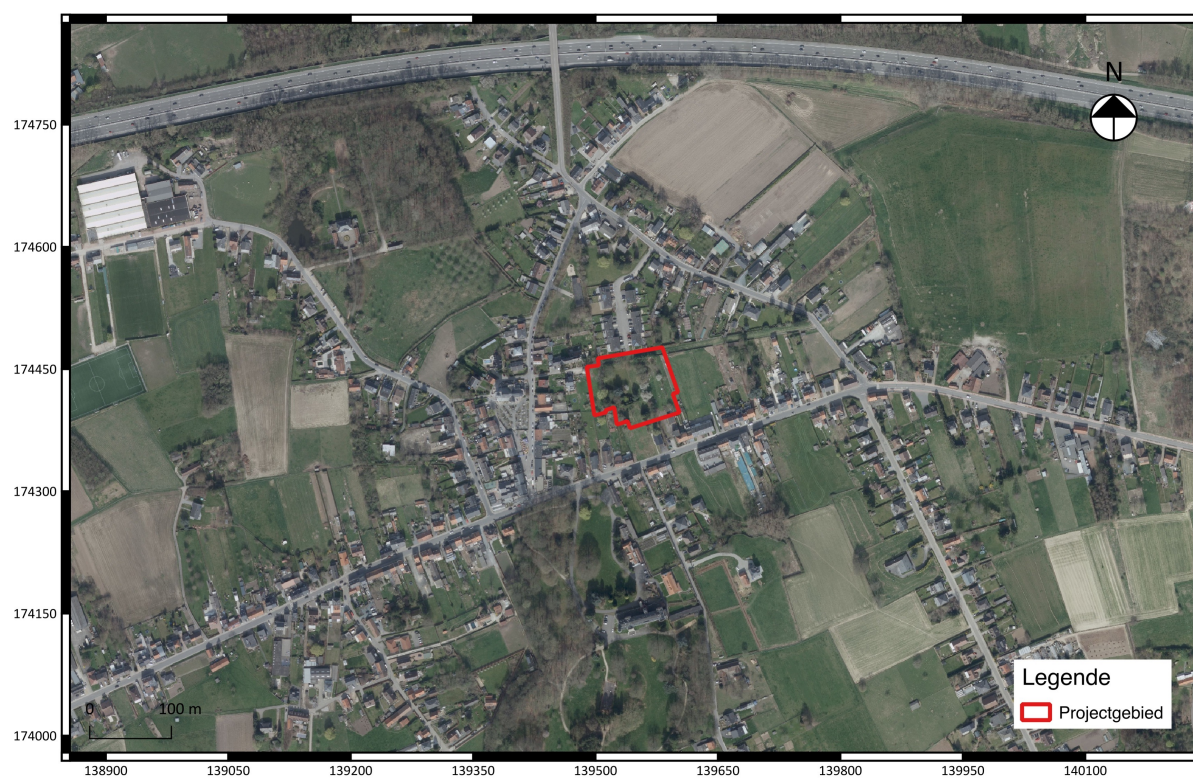

Fig. 1.31: Uittreksel uit een luchtfoto van 2017 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.32: Detail uit een luchtfoto van 2017 met aanduiding van het projectgebied.

1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied

Tot op heden zijn in de nabijheid van het projectgebied nagenoeg geen archeologische vindplaatsen gekend. Er zijn in het gebied nagenoeg geen archeologische prospecties uitgevoerd naar aanleiding van grote infrastructuurwerken. Het schijnbaar ontbreken van archeologische vindplaatsen kan dus eerder het gevolg zijn van het ontbreken van een systematische archeologische inventarisatie van de regio.

De dorpskom van Sint-Ulriks-Kapelle is beschermd als dorpsgezicht, omwille van zijn historische en artistieke waarde. De noordwestelijke hoek van het projectgebied maakt deel uit van dit dorpsgezicht. De dorpskerk van Sint-Ulriks-Kapelle (CAI 10035) zou zich ontwikkeld hebben uit een kapel uit de Volle-Middeleeuwen. In de Late-Middeleeuwen ontstaat de huidige kerk.

Net ten oosten van de kerk wordt het kasteel van Kapelle gesitueerd (CAI 10042). Deze motte uit de Late-Middeleeuwen werd bewoond door de heren van Sint-Ulriks, waarna op de locatie een kasteel werd gebouwd. In de noordwestelijke hoek van het projectgebied wordt een deel van de gracht van het kasteel aangesneden. Het kasteel is afgebroken geweest aangezien vanaf begin 19^e eeuw enkel twee vleugels overblijven en het kasteel ook niet meer omwald is. In 1975 werden de restanten van het kasteel ingericht als twee woningen. Van de originele indeling en muuropeningen blijft niets meer over.¹⁶

¹⁶ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/39059>;
<https://cai.onroerendergoed.be/locatie/10042>

Ten noordwesten werd het kasteeldomein “La Motte” (CAI 3072) opgenomen in de inventaris van de parken. Daarnaast is het ook beschermd als dorpsgezicht. De motte uit de Late-Middeleeuwen is omgeven door een vierhoekige gracht. In 1773 wordt een neoclassicistisch kasteel op dezelfde locatie opgericht.

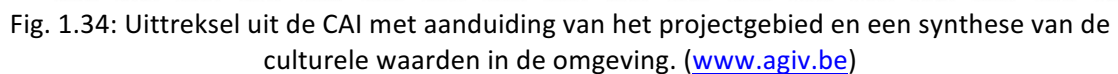
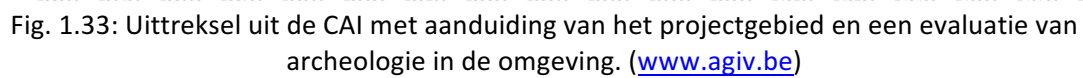
Ten zuiden van het projectgebied werd het “park van het rusthuis De Verlosser” opgenomen in de inventaris van de parken. Nog meer ten zuiden werd in 1940 ter hoogte van de Tenbroekstraat per toeval een “strijdhamer” uit zwart stollingsgesteente aangetroffen (CAI 3076). Het voorwerp wordt gedateerd in het laat-neolithicum, de “Enkelgrafcultuur” (3200 – 2500 BP).

Ten oosten van het projectgebied werd op basis van de bodemkaart en groot referentie bestand een zone gekarteerd waar geen archeologie meer te verwachten valt.

Ook ten oosten op ca. 1 km van het projectgebied ligt een beschermd dorpsgezicht, namelijk de dorpskom van Bekkerzeel. Ook hier is een kaartstudie uitgevoerd, op het Kasteel van Zittert (CAI 3122). Ook werd in deze zone bakstenen funderingen van een kerk uit de Volle-Middeleeuwen aangetroffen tijdens een controle van de werken (CAO 3028). Vlak naast de dorpskom van Bekkerzeel werd een alleenstaande hoeve uit de Late-Middeleeuwen (CAI 3027) teruggevonden tijdens een proefsleuvenonderzoek.

Vlak ten zuiden van de dorpskom van Bekkerzeel ligt een lijntraject waarvoor BAAC een archeologienota heeft geschreven. Er werd besloten dat geen verder onderzoek noodzakelijk is aangezien het tracé verstoord was door de aanleg van een wegnnet.¹⁷

¹⁷ Fredrick K. 2017.

1.2.4 Archeologische verwachting (datering en interpretatie van het onderzochte gebied)

Het projectgebied maakt deel uit van een zeer landelijke regio waar tot op heden nog maar zeer weinig archeologische informatie voor gekend is. Dit valt voornamelijk te wijten aan het gebrek aan grootschalige archeologische inventarisaties bij geplande bouwactiviteiten. De weinige gekende vondsten wijzen op een menselijke aanwezigheid tijdens de Late-Middeleeuwen. De noordwestelijke hoek van het projectgebied snijdt mogelijk de gracht van het kasteel van Kapelle aan. De westelijke zone van het projectgebied is een beschermd dorpsgezicht. In overleg met Onroerend Erfgoed (landschap)¹⁸ werd besloten dat deze zone openbaar domein zal worden en hier geen werken uitgevoerd mogen worden. Hierdoor is een behoud *in situ* mogelijk waardoor geen verder archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden op deze zone.

De afwezigheid van gekende oudere resten wil echter niet zeggen dat er geen verwachting is voor archeologische resten uit oudere periodes. Het projectgebied is landschappelijk gunstig gelegen op de noordelijke flank van een heuvelrug. De bodemkaart karteert het projectgebied binnen de Lca-bodemserie. Deze bodemserie omvat matig droge zandleembodems met een textuur-B horizont. Het bureauonderzoek heeft geen verwachting gecreëerd voor het aantreffen van een *in situ* prehistorische artefactensite.

Er zijn geen gekende verstoringen binnen het projectgebied.

¹⁸ Virginie Peeters: Erfgoedconsulent landschap.

1.2.5 Synthese en beantwoording onderzoeksvragen

Aan de hand van de gegevens van het bureauonderzoek kan de afwezigheid van een archeologisch relevante site op het terrein niet worden aangetoond. Er zijn geen indicaties voor grootschalige verstoringen van de bodemopbouw.

Potentieel kunnen binnen de grenzen van het projectgebied grondsporensites uit alle periodes worden aangetroffen. De bodemkundige en landschappelijke situatie was zeer gunstig voor bewoning. De weinige gekende vondsten wijzen op een menselijke aanwezigheid tijdens de Late-Middeleeuwen. De noordwestelijke hoek van het projectgebied snijdt mogelijk de gracht van het kasteel van Kapelle aan.

De geplande ontwikkeling betekent een grote verstoring van het eventueel aanwezige bodemarchief.

Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?

De hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site kan op dit moment niet afdoende gestaafd worden.

Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?

Er zijn geen indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van archeologisch relevante sites.

Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?

Het wetenschappelijk potentieel van eventueel aanwezige sites is groot, aangezien er tot op heden weinig systematische prospecties met ingreep in de bodem in de nabije omgeving van het terrein hebben plaatsgevonden.

Moeten er bijkomende maatregelen genomen worden omwille van eventueel aanwezige sites?

Niet van toepassing.

Maak een plan van aanpak op voor eventueel vervolgonderzoek.

Zie paragraaf 2.3 en 2.4.

Kunnen maatregelen voorgesteld worden voor een eventueel behoud in situ van een aanwezige archeologische site? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?

De geplande werken omvatten een verkaveling waarbij het projectgebied wordt ingedeeld in zestien loten waarop telkens een zone voor een half openstaande of gesloten bebouwing wordt voorzien. Het niet laten doorgaan van deze werken is geen optie. Het westelijke deel van het projectgebied staat op de CAI echter aangeduid als beschermd dorpsgezicht. Op dit deel worden ook geen werken gepland. Voor deze zone is een behoud *in situ* dus wel mogelijk. Zie paragraaf 2.4 voor de maatregelen van deze zone.

Gezien de afwezigheid van een archeologische site niet afdoende kan worden bewezen, enkel op basis van een bureauonderzoek, dient verder archeologisch **vervolgonderzoek** plaats te vinden. Een proefsleuvenonderzoek is echter op dit moment in de vergunningsprocedure **niet mogelijk** en **niet wenselijk** aangezien de initiatiefnemer nog niet in eigendom is van het projectgebied. Door de uitdrukkelijke wens van de initiatiefnemer wordt dus een **Programma van Maatregelen in uitgesteld traject** opgesteld.

Het procesverloop rondom de afwegingen van verder vooronderzoek voor dit onderzoeksterrein na afronding van het bureauonderzoek, staat samenvatten gevisualiseerd in fig. 1.35.

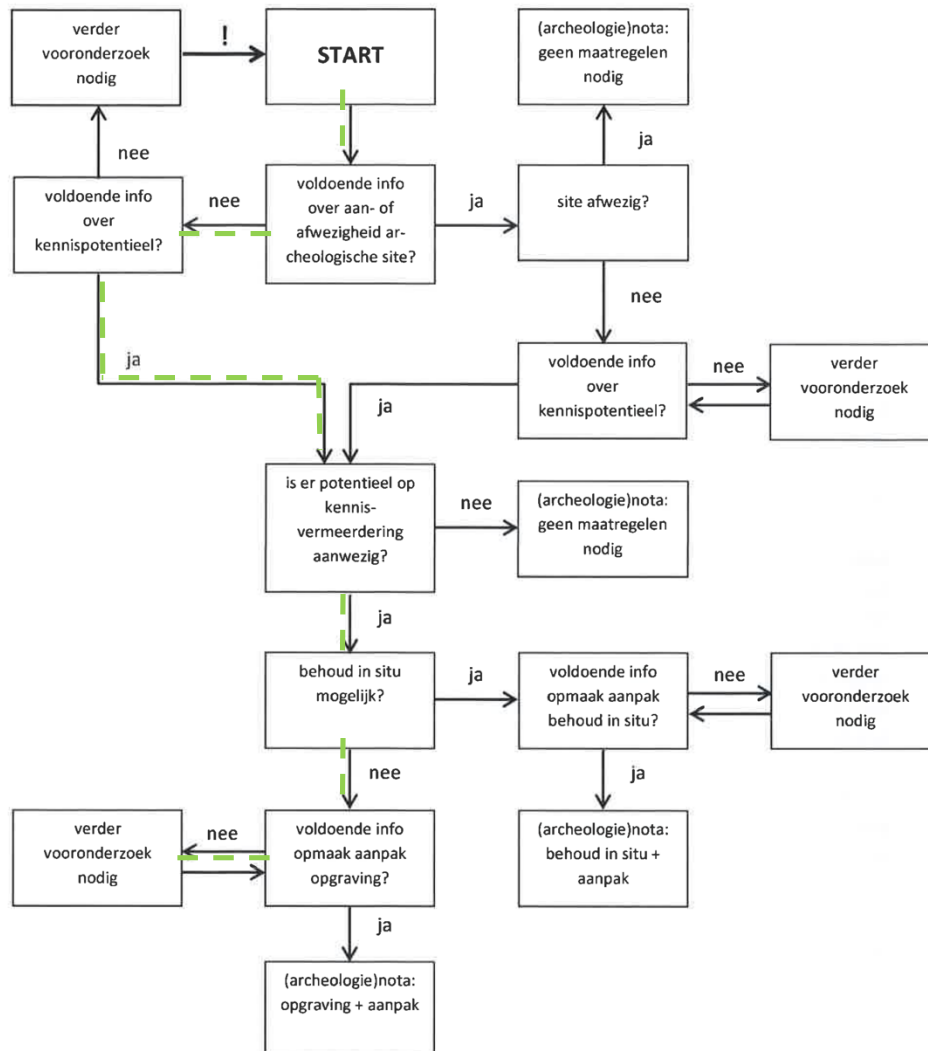

Fig. 1.35: Procesverloop voor het projectgebied (= groen) gevisualiseerd binnen de beslissingsboom bij de afweging over de noodzaak tot verder vooronderzoek
(Bron afbeelding: Code Goede Praktijk 5.2, p. 31).

1.2.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Aan de hand van de gegevens van het bureauonderzoek kan de afwezigheid van een archeologisch relevante site op het terrein niet worden aangetoond. Er zijn geen indicaties voor grootschalige verstoringen van de bodemopbouw.

Potentieel kunnen binnen de grenzen van het projectgebied grondsporensites uit alle periodes worden aangetroffen. De bodemkundige en landschappelijke situatie was zeer gunstig voor bewoning. De weinige gekende vondsten wijzen op een menselijke aanwezigheid tijdens de Late-Middeleeuwen. De noordwestelijke hoek van het projectgebied snijdt mogelijk de gracht van het kasteel van Kapelle aan.

De geplande ontwikkeling betekent een grote verstoring van het eventueel aanwezige bodemarchief.

1.2.7 Samenvatting gericht op een niet-gespecialiseerd publiek

Op basis van het bureauonderzoek kan niet met zekerheid worden gesteld dat er geen archeologisch relevante waarden binnen de grenzen van het projectgebied aanwezig zijn. Er is geen aanwijzing dat de bodem in het verleden reeds werd verstoord.

Bibliografie

Literatuur

DE MAEGD C., VAN AERSCHOT S. 1975. "Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Vlaams-Brabant, Halle-Vilvoorde". *Bouwen door de eeuwen heen*, 2n.

FREDRICK K. 2017. "Archeologienota Elia Bruegel: Verslag van Resultaten". Gent: BAAC Vlaanderen.

LOUIS A. 1957. *Bodemkaart van België: Verklarende tekst bij het kaartblad Anderlecht 87 E*. Centrum voor Bodemkartering.

VERBESSELT J. 1966. "Tussen Zenne en Dender – IV". *Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13^e eeuw, deel 5.*

Websites

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/39059>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121406>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/thesaurus>

<https://onderzoeksbalans.onroenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

www.agiv.be

Onderwerp	Plannenlijst
Projectcode	2016L263
Plannummer	1.1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.3
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.4
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	CAI meldingen
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.5
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Synthese terreincondities
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.6
Type plan	Verkavelingsplan
Onderwerp plan	Inplanting verkaveling
Aanmaakschaal	1/250
Aanmaakwijze	Digitaal, Initiaiefnemer
Datum	2017
Plannummer	1.7
Type plan	Verkavelingsplan
Onderwerp plan	Inplanting verkaveling
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, Initiaiefnemer
Datum	2017
Plannummer	1.8

Type plan	Verkavelingsplan
Onderwerp plan	Inrichting
Aanmaakschaal	1/500
Aanmaakwijze	Digitaal, Initiaiefnemer
Datum	2017
Plannummer	1.9
Type plan	Verkavelingsplan
Onderwerp plan	Nieuwe toestand
Aanmaakschaal	1/500
Aanmaakwijze	Digitaal, Initiaiefnemer
Datum	2017
Plannummer	1.10
Type plan	Digitaal hoogtemodel (DHMII)
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2013-2015
Plannummer	1.11
Type plan	Digitaal hoogtemodel (DHMII)
Onderwerp plan	Weergave reliëf
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2013-2015
Plannummer	1.12
Type plan	Terreinverloop
Onderwerp plan	Hoogte van het projectgebied
Aanmaakschaal	-
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2018
Plannummer	1.13
Type plan	Bodemerosiekaart
Onderwerp plan	Erosiegevoeligheid
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2012-2015
Plannummer	1.14
Type plan	Bodembedekkingskaart
Onderwerp plan	Bodembedekking
Aanmaakschaal	1/5000

Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2012-2015
Plannummer	1.15
Type plan	Bodemkaart + Topografische kaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2012-2015
Plannummer	1.16
Type plan	Tertiair geologische kaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	1989-2001
Plannummer	1.17
Type plan	Quartaire geologische kaart
Onderwerp plan	Bodemopbouw
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	1991-2005
Plannummer	1.18
Type plan	Frickx
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1744
Plannummer	1.19
Type plan	Ferrariskaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1771-1778
Plannummer	1.20
Type plan	Ferrariskaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1771-1778
Plannummer	1.21
Type plan	Atlas der Buurtwegen

Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1841
Plannummer	1.22
Type plan	Vandermaelenkaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1846-1954
Plannummer	1.23
Type plan	Popp kaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1842-1879
Plannummer	1.24
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	1971
Plannummer	1.25
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	1971
Plannummer	1.26
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Historische kaart
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	1996
Plannummer	1.27
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2000-2003

Plannummer	1.28
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2000-2003
Plannummer	1.29
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2012
Plannummer	1.30
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2012
Plannummer	1.31
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/5000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.32
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	Plangebied
Aanmaakschaal	1/2000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.33
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Archeologische voorkennis
Aanmaakschaal	1/10000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	1.34
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	CAI locaties
Aanmaakschaal	1/10000

Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	2.1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie projectgebied
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	2.2
Type plan	Luchtfoto
Onderwerp plan	terreincondities
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	2.3
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Syntheseplan
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017
Plannummer	2.4
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Proefsleuven
Aanmaakschaal	1/1000
Aanmaakwijze	Digitaal, georeferereerd (S. Claessens)
Datum	2017

Verkavelingsplan
NIEUWE TOESTAND

Aanvrager:

Durabrik Bouwbedrijven nv
Landegenstraat 10
9031 Drongen

Ontwerper:

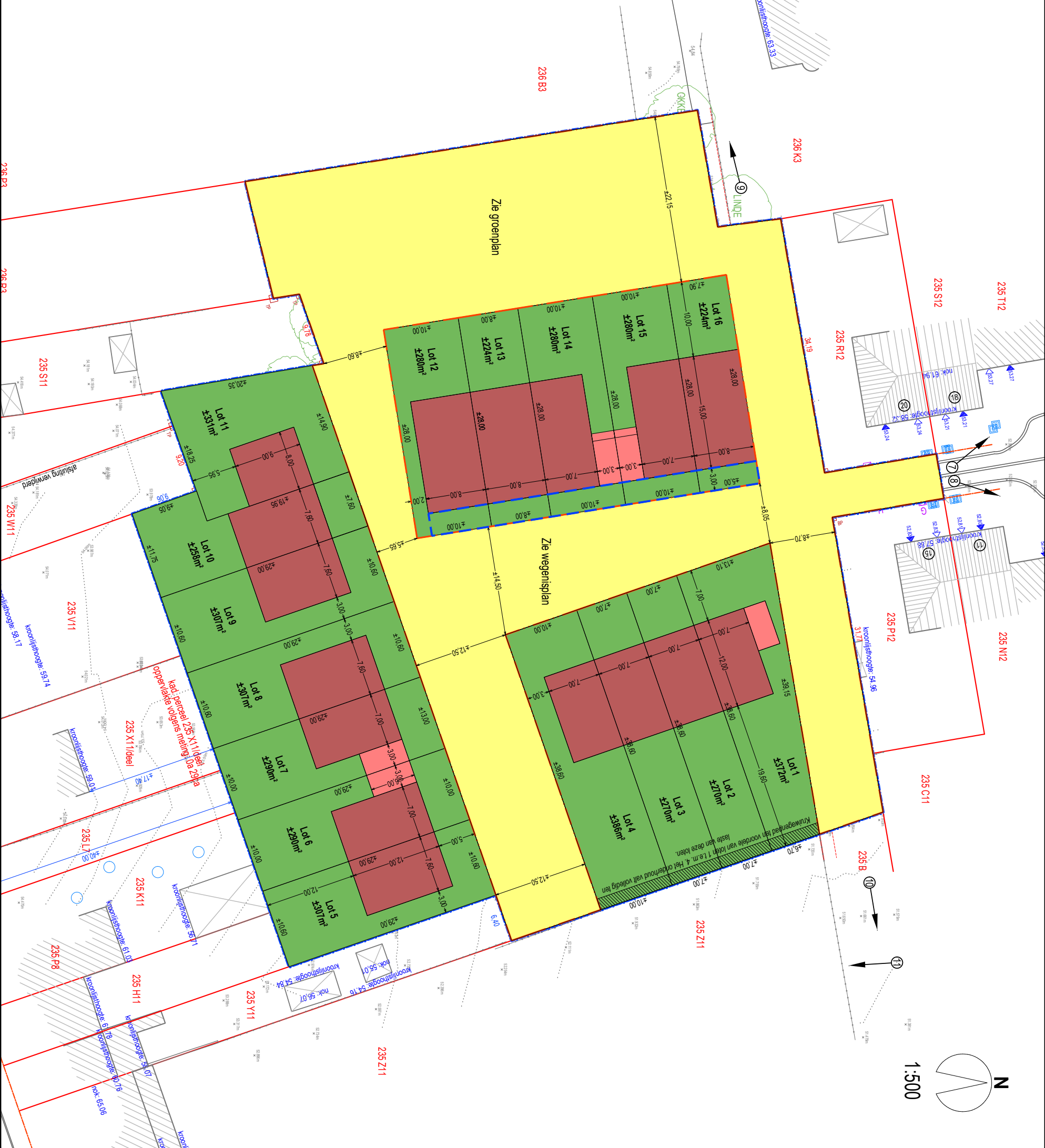
T +32 2 532 23 32
M info@plan-plus.be
W www.plan-plus.be

Assesseweg 199
1750 Lennik
BTW BE 463.478.470

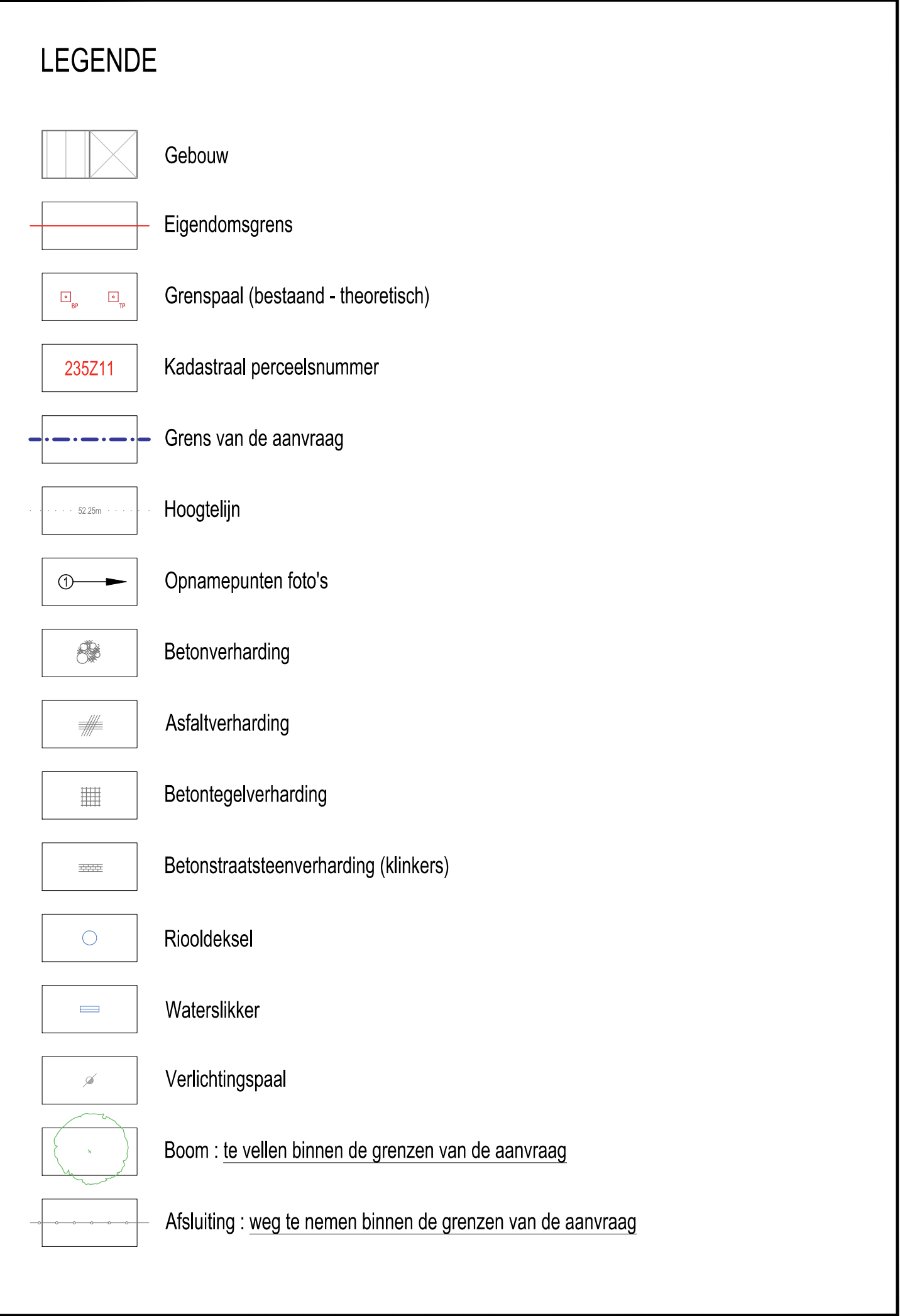
LEGENDE

- Artikel 1, Eengezinswoningen (maximaal 1 bouwklaag)
- Artikel 1, Eengezinswoningen (maximaal 2 bouklagen)
- Artikel 2, Private tuinen
- Artikel 3, Voortuinzone
- Erfdenstbaarheid kruiswagpad
- Artikel 3, Openbaar domein
- Nieuwe rooilijn

INRICHTINGSPLAN

Provincie Vlaams-Brabant
Gemeente Dilbeek

Aanvraag van een verkavelingsvergunning

Wallenweg zn

Afdeling 3, sectie A, nrs. 235B, 235H11, 235K11, 235L7,
235M8, 235T11, 235V11, 235X11 en 235Y11

PLAN BESTAANDE TOESTAND

Aanvraag van een verkavelingsvergunning

Wallenweg zn

Afdeling 3, sectie A, nrs. 235B, 235H11, 235K11, 235L7,
235M8, 235T11, 235V11, 235X11 en 235Y11

PLAN BESTAANDE TOESTAND

Aanvraag van een verkavelingsvergunning

Wallenweg zn

Afdeling 3, sectie A, nrs. 235B, 235H11, 235K11, 235L7,
235M8, 235T11, 235V11, 235X11 en 235Y11

PLAN BESTAANDE TOESTAND

Gezien en goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen in zitting van Op last,	
De burgemeester	De gemeentesecretaris

Gezien en goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen in zitting van Op last,	
De burgemeester	De gemeentesecretaris

Gezien en goedgekeurd door het College van Burgemeester en Schepenen in zitting van Op last,	
De burgemeester	De gemeentesecretaris

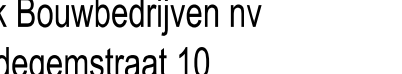
Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteenweg 199 1780 Leuven BTW BE 463.478.470	

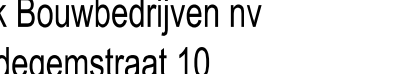
Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteenweg 199 1780 Leuven BTW BE 463.478.470	

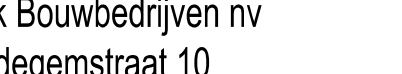
Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteenweg 199 1780 Leuven BTW BE 463.478.470	

Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteenweg 199 1780 Leuven BTW BE 463.478.470	

Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteerweg 199 1780 Leuven BTW BE 463.478.470	

Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteerweg 199 1780 Lanik BTW BE 463.478.470	

Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteerweg 199 1780 Lanik BTW BE 463.478.470	

Aanvrager:			
 durabrik			
Durabrik Bouwbedrijven nv			
Landegemstraat 10			
9031 Drogenen			
Ontwerper:			
			
AANGEPAKT		DATUM	
DOSSIER		BLADNR.	
2015-1120		27-05-2016	
SCHAAL		01/07	
T +32 2 532 23 32 W info@plan-plus.be W www.plan-plus.be		Assesteerweg 199 1780 Lanik BTW BE 463.478.470	

